

Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. N-rii de Duminică 2 fl. pe an. Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. N-rii de Duminică 8 franci. Se primumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colectori. Anunțurile pentru Brașov administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etajul I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a. s. 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia. Brașov, piața mare Nr. 30. Scrieri nerancate nu se primesc. — Manuscrise nu se returnează. INSERATE se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri: în Viena: M. Dukas, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks, Nachfolger; Anton Oppeliks, J. Danneberg. In Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernai. In București: Agence Havas, Succursale de Roumanie; In Hamburg: Karoys & Liebmann. Prețul inserțiunilor: o scrișă garmond pe o coloană 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tariful și învoială. Reclame pe pagina a 3-a o scrișă 10 cr. sau 30 bani.

Erăși cestiunea naționalităților.

Țilele acestea s'au făcut din partea maghiară erăși două enunțiațiuni relativ la cestiunea naționalităților: una de cătră ministrul de interne Perczel în dietă și alta de cătră contele Apponyi înaintea partisanilor săi din Cașovia.

Ministrul de interne a vorbit despre legea de naționalitate. A ȝis, că ar fi aȝi cea mai fatală erore politică, decă dieta ar satisface dorința aceloră, cari vor să o revisuieșcă și să-o modifice. Ministrul s'a provocat la cuvintele contelui Szapary, care în ședința dela 1 Iulie 1894 a ȝis: „în fața legii de naționalitate dela 1868, nimenia nu pôte afirma despre noi (Maghiarii), că nu am proceda destul de echitabil și prevenitor față cu naționalitățile de limbă străină, ce locuiesc în patria noastră“.

Cu alte cuvinte: legea dela 1868 ne salvază înaintea lumii reputațiunea de națiă liberală și tolerantă, eră de altă parte nu ne impedeacă a merge înainte cu politica noastră de maghiarisare, căci esecutarea ei atêrnă tot numai dela noi.

Ministrul Perczel se și provocă la modul cum a fost aplicată legea de naționalitate până acuma și-l affă firesce, corect, recomandând dietei de a proceda și în viitor în aceeași direcțiune. Inșe ca nu cumva să fiă cineva sedus a crede, că ministrul pôte să aibă în vedere pentru viitor o esecutare cinstită a legii dela 1868, mai adause, că el însuși nu consideră acêta lege, ca cea mai bună, decă ar face-o astăȝi n'ar face-o așa cum este. Ba mai mult, ministrul de interne a ridicat aceleași clausule ca ministru-președinte Banffy ȝicând: „Nu trebuie să uităm totuși, că avem datorii și față cu noi inșine, că sunt margini peste care, decă am trece, am comite o crimă în contra propriei noastre existențe naționale“.

Așa-dêră d-l Perczel vorbesce de națiunea sa maghiară ca de aceea, care singură împarte drepturi și le restringe séu le nimicesce după cum îi vine mai bine la socotélă.

Unde rămâne atuncî principiul fundamental al legii dela 1868, care ȝice, că națiunea politică o formeză toți cetățenii patriei țără deosebire de naționalitate?

„Avem datorii și față cu noi, (Maghiarii), ȝice ministrul“, dând astfel să se cunoscă, că pe densus îl preocupă exclusiv interesele maghiarismului, ér interesele „cetățenilor de limbă străină“, le consideră numai ca o piedecă, care trebuie să fiă delaturată într'un mod séu altul, fără ca printr'asta să se altereze domnirea maghiară.

Dêr nu vom mai pierde înzădar cuvinte pentru a pune în lumină adevêrată despotismul deghisat al politicilor maghiari de calibrul lui Perczel, ci vom trece la discursul lui Apponyi, care este mai avêntat în idei, inșe condus de același spirit de intoleranță națională.

Mare teorit cum este, contele Apponyi — vrând a dovedi, că partida maghiară dela cărmă nu înțelege și nu pêtrunde cestiunea naționalităților și prin urmare nici nu este capabilă de a o rezolva într'un mod multămitor, — se încurcă el însuși în nisce tese, ce par a fi fôrte profund cugetate, dêr vin în cel mai flagrant conflict cu stările și exigențele reale.

Apponyi aștêptă soluțiunea salutară dela crearea „unei națiuni ce impune prin pnterea ei și a unui stat drept și demn de iubirea și alipirea tuturor cetățenilor“.

Mai departe accentuează el, că nu prin violențe, nu prin procese politice, ci numai prin *momentul etic* se pôte nasce acea alipire de stat, ce este gata a aduce jertte pentru susținerea lui.

Frumöse cuvinte. Dêr unde rămâne *momentul etic*, când Apponyi

denegă dreptul de existență națională maiorității covêșitoare a populațiunii statului și îl reclamă numai pentru minoritatea maghiară?

De aceea în tot discursul lui Apponyi găsim numai un singur pasagiu clar și convigêtor, în care se oglindeză starea adevêrată, următorul pasagiu, în care spune, că statul trebuie să fiă drept față cu toți cetățenii și să nu mință cum minte aȝi.

Căci *statul minte* — ȝice Apponyi — decă creză o lege și nu o esecută, decă promite libertăți și nu și ține promisiunea, decă se numesce constituțional și calcă în picior libertatea alegerilor, ce se razimă în constituțiune.

CRONICA POLITICĂ.

— 2 (14) Noemvre.

S'a întâmplat mai de multe-ori, că purtătorii de matricule au fost recercați să încheiă căsătoriile afară de oficiu. In urma acêta ministrul de interne declară, că o astfel de procedere excepțională se pôte admite numai în cazul, decă vor fi motive plausibile și obiective. Poziția socială înaltă a celor ce vor să se căsătoreșcă nu pôte fi privită ca un ast-fel de motiv.

Correspondentul din Roma al ȝiarului „Berliner Tagblatt“ publică, cum ȝice el, din isvor diplomatic, amênunte privitoare la încheierea triplei alianțe, cari aruncă lumină asupra raportului dintre Italia și Anglia. Correspondentul ȝice următoarele: „Când intră Italia în alianța austriaco-maghiarogermană, amêndouș puterile se obligară a declara și din partea lor rêsboiu acelei puteri, care va declara rêsboiu Italiei. Italia din partea ei se obligă la aceeași acțiune față cu ori-care putere ce ar ataca Germania séu Austro-Ungaria, cu singura excepțiune a Angliei. Clausula acêta privitoare la Anglia a indus'o în conceptul actualului de alianță Mancini, ȝicând, că Italia, în urma poziției sale geografice, sub nici o împrejurare nu pôte să între în dușmăniă cu Anglia, și nu pôte risca, ca țermu-

rii ei să fiă blocați și bombardați din partea Angliei. Din cauza acestei clausule, combătute de Austria, era aprôpe să se înterupă pertractările pentru încheierea triplei alianțe, decă nu s'ar fi întrepus Bismark la Viena în favorul Italiei.

Din Sofia se depeșeză, că alaltêri a primit prințul Ferdinand deputațiunea, care i-a predat adresa Sobranței ca rêspons la mesagiu. La alocuțiunea conducêtorului deputațiunii, prințul Ferdinand declară, că el înțelege dorința națiunii și promite, că va boteza pe prințul Boris după ritul ortodox.

Privitor la cele ce se întâmplă în Turcia, ȝiarele streine afirmă, că ambasadorii puterilor europene într'o ședință hotărîră din nou a recerca Pôrta, ca să facă ordine în provinciile revoltate și să introducă reformele promise. — In provincia Hauran s'au rêsculat Drusii. Se ȝice, că 12.000 de Drusi armați atacă pe Mohamedani unde numai pot, și până acuma au aprins mai multe sate. Contra Drusilor revoltați s'a trimis miliția regulată turcêșcă.

Dieta ungară.

Desbaterea bugetului pe 1896 —

Ședința dela 8 Noemvre.

In acêstă ședință, înainte de-a se desbata asupra bugetului, camera s'a ocupat cu *liberul exercițiu religios*. Amandamentele la acest proiect au fost recomandate spre primire mai întâi de Pap Géza în numele comisiunii de culte, ér de Veszter Imre în numele comisiunii de justițiă a dietei. Kovács Albert accentuează pericolul, ce-l involve paragraful despre *neconfesionalitate* și în ora ultimă face atent pe guvern la acest pericol. 'I rêsponse contele Albin Csáky. In vorbirea sa, contele Csáky recunoscu și el, că legile bisericesci-politice nu s'au putut înființa, decăt în prețul unor concesiuni și cu ore-cari știrbiri; dêr fiind-că țera a ostenit în acêstă luptă, a trebuit să primescă tocmeła și să încheie discuțiile pline de animosități. Ministrul Wlassics, luând cuvêntul, s'a încercat să scôtă pe bêtrânul vulpoin Coloman Tisza

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Larossossinier.

După Stolle. (Urmare).

La ora hotărîtă Larossossinier se prezentă punctual la umbra sicomorului lui Saladin. Nunciul credincios îl aștepta, pre-âmbându-se în sus și 'n jos. Inima profesorului bâtea cu putere. El căuta prin gestioulațiuni, articulând vre-o câte-va cuvinte arabe, să facă a fi recunoscut, inșe servitorea nu voia să știe nimic de sosirea lui. După multă chibșuintă, Larossossinier își aduse aminte de Selam, pe care 'i-l întinse aprôpe sub nasul servitorei. Ea îl privi cu atențiune, îl recunoscu 'i-l predete îndêrêt și-i făcu semn, să-o urmeze.

După multe cotituri prin străȝi și ulicioare, Larossossinier ajunse înaintea unui palat închis jur împrejur cu ziduri. Se desabide o ușiță, și Fellah îl prinse de mână trăgându-l după sine înlăuntrul haremului. Era o întunecélă mare, o liniște ca și în mormânturi. Numai pașii lor ușori și sunetul îngubru, ce-l făceau piciorolelor lovind

petrile, ce steteau în cale, rêsunau atât de trist, înocât bietul profesor își pierduse aprôpe tot curagiul.

Acêstă descurajare 'i-se mărea și prin aceea, că conducêtorul séu nu vorbea nimic, deși el în fiă-care moment îl grămădea cu întrebări. Ceea-ce totuși făcea conducêtorul, erau unele semne, prin cari 'i-se impunea tăcere, și acêta nu era tocmai plăcut. Deși acest drum era fôrte periculos — era un ambit îngrămădit de ruine îngropate în întunerecul uitărei — totuși servitorea îl conduse cu stăta dibăciă, încât n'ar fi putut cărti nimic în contră.

Eșind din acest coridor, o panoramă încântătoare li-se deschise înaintea ochilor. O lună plină înveluia în rațele-i aurii cele mai frumoșe plantațiuni orientale; mirosul aromatic a mii de floricele înbalsama aerul, din dapărtare se auȝiau cântări din mandoline, un amestec de plăcere, iubire, o simțire idilică îi traversa corpul. Era o frumșetă, un Eldorado, de care numai la Mohamedani mai poȝi afla.

Inima simțitoare a profesorului era să erumpă în esclamări de admirare, dêr ser-

vitorea îl făcu atent, că o mișcare nesocotită îl va costa môrte.

Larossossinier, sub impresiunea acestui moment de deliciu sufletesc și acestei suprimări tiranice compătîmîndu-și poziția următaout servitorea, dêr nu era nesimțitor la cele ce vedea.

Florile esaleu parfum îmbêtător. Prin tufșuri o mulțime de licurici străluceau ca nisce stele de aur; o lumină aurie, o bôre lină molatică străbătea prin frunȝul argintiu; la acêta se mai adăugă murmurul tainic a o mulțime de fântâni săritore, ai căror picuri multi-colori cădeau ca diamanți la pământ.

De-odată apărû prin frunȝul plantațiunilor luocirea unei clădiri de marmură. Era un palat, la a căruia privire învêțatul își uită de frumșețile lumii, și cugetele sale serioșe își luară din nou cursul lor, confundându-se în ipotesesele sale scientifice, că ore cărui secol al vechimei aparțin colônele aceste de marmoră. A admira frumșeța lor arhitectonică nici nu-i trecea prin minte. Nemulțumit cu ipotesesele, își gândia: „Intr'adevêr sunt de compătîmit! Cum nu,

când din gura acestei amfibii fără suflet nu pot scôte un cuvênt! Cum de se numesce astfel de pesci muți ca călăuze? Decă ar fi vociferat numai vre-o câte-va cuvinte, pôte că aș fi aflat date interesante pentru înmulțirea sciinței.“

Vêȝu și unele heroglife arabe, pe cari voia să le studieze, dêr călăuza îl trase repede după sine. Larossossinier deveni furios și era aprôpe să isbucnescă, când de-odată servitorea dispărû, și în locul ei se iviră doi Negri îmbrăcați pe jumătate. Ușurat, că a scăpat de acêstă conducătoare, în adevêr molestătoare pentru scrutările sale, își încercă din nou norocul cu acești inșoțitori, punându-le următoarele întrebări:

- „Unde mă duceti, amicii mei?“
- Aceștia tăcură, ca și când și-ar fi perdut vocea.
- „Sunteți surȝi?“ strigă Larossossinier în desperare.
- „Nu suntem!“ rêsponse unul dintre Negri.
- „Apoi pentru ce nu vorbiți?“
- „Nu vrem!“

de sub acusațiunea, că în dietă a apărut neconfesionalitatea, ér la Clușiu a făcut atenți pe coreligionarii săi la acest pericol. Au vorbit Kiss István și Hermann Otto, după care făcându-se votarea, parlamentul a primit toate amandamentele aduse la acest proiect de camera magnaților. A urmat apoi desbaterea asupra bugetului.

Ságh Gyula arată pe larg, cum guvernul actual și partida lui cred, că ei sunt cei dintâi pe pământ și că susținerea lor la putere ar fi un principiu de viață pentru stat; interesele adevărate ale statului, dreptatea și onestitatea politică sunt numai lucruri de a doua mână. Său dără este liberalism a fura dreptul de alegere a sute de mii de alegători? Guvernul a luat în programul său pacificarea, însă nu s'a apucat de această operă nici cu sinceritate, nici cu cuget curat, căci s'a pus în calea alegătorilor cu baionetele gendarmilor și ale miliției. Se pronunță apoi pe larg despre conflictul dintre agrari și mercantili, din care se vor nasce lupte foarte mari, cu toate-că guvernul își închide ochii înzădar. Activitatea guvernului o caracterizează forța brutală, dreptul pumnului, sporirea greutăților statului. Dacă guvernul va face alegerile viitoare prin esecutarea forței, de care a dat dovezi până acum, atunci cel mai puțin va face din țera acesta teatrul unei revoluțiuni, și în multe locuri pământul patriei va fi acoperit cu sânge, spre rușinea unui stat de drept. Acesta s'o ia spre serioasă chibzuire guvernul și partida lui. Nu primesce bugetul.

Sedința dela 9 Noemvre.

Molnár Jozsef a ținut un lung discurs asupra bugetului, ocupându-se cu chestiuni financiare și agrare.

Ministrul Perczel s'a ocupat cu vorbirea din ședința dela 7 l. c. a lui Szapáry. El combătă excepțiunile acestuia și a recomandat opoziției pacea bisericească-politică. Pe episcopi i-a măgulit, preoțimea subalternă a certat-o, a respins ideea revizuirii, a promis autonomia catolică și congrua, dăr n'a spus nici când va face-o, nici cum va face-o. Dela politica bisericească s'a întors la alegeri și la alcătuirea falsă a listelor electorale, dând o statistică interesantă asupra numărului alegătorilor din trecut și present; a recunoscut însă și ministrul, că numărul alegătorilor din anul acesta este cu 8000 mai puțin, ca în anul precedent. A vorbit apoi despre reforma administrației, dând o palidă schiță asupra planului, cum gândesce el, că s'ar pute realiza această reforma. Cătră finea vorbirii a dat un răspuns contelui Szapáry, declarând, că guvernul n'are intenția de a începe o nouă formațiune de partidă, dăr decât lui Szapáry îi trebuie guveru tare și partidă guvernamentală puternică, atunci să se alature la el.

Contele Szapáry a răspuns lui Perczel, că în privința scopului nu există de-

osebire între ei, în spirit și în modul de procedere însă da. Nu e cestiunea aici, cum se se facă pactul, ci că ce să fiă în pact. Principalul lucru nu stă în aceea, ca guvernul să aibă mare majoritate, ci ca la spatele lui să stea o partidă puternică și un parlament capabil de acțiune politică. Din motivul acesta el dorește fusiunea și nu retrage nimic din aceea, că la fusiune să ia parte și partida „națională“ (apponyistă), deși în programul lui nu sunt câte-va din pretensiunile acesteia.

Babo Emil polemizează cu ministrul de interne, criticând mai ales stările publice. Țera, dize el, e guvernată prin influință fișpănescă, prepotență guvernamentală și siluire, ér nu prin puterea legilor. Acesta se numesce politică mare. Dacă dicem, că notarii comunali jăfuesc poporul, că listele electorale sunt falsificate la poruncă, și fișpanii nu numai se opun, ci îndemnă pe funcționari să severscă aceste, atunci ni-se răspunde, că toate se fac din puncte de vedere naționale și față de naționalități. Nu primesce bugetul.

Au urmat interpelările. Polonyi interpelază în afacerea ordinațiunei date de ministrul de război cu privire la căsătoria militarilor, ér Pázmándy în cestiunea influinței guvernului maghiar privitoare la neîntărirea lui Dr. Lueger de primar al Vienei. La ordinea zilei n'a ajuns, decât interpeleția lui Polonyi. Discuțiunea s'a amânat pe ședința viitoare, și de aceea trecem și noi peste ea la ordinea zilei.

Procesul studenților croați.

După cum am amintit, alaltă-eri s'a început în Agram pertractarea în procesul intentat studenților universitarii croați pentru arderea stégului maghiar.

Rapórttele telegrafice din Agram comunică următoarele amănunte asupra celor întâmplate în prima zi de pertractare:

Înainte de începerea pertractării cei 52 de acușai pășiră în sala de pertractare, suridând și având în mână câte-o buțonieră câte-o garofă roșie, florea partidei drepte croate. Îndată se iscă o viuă conversare între tineri și între publicul adunat, constatător în majoritate din dame, cari aruncau necontentit flori asupra acușailor.

La 9 ore se începă pertractarea. Ca apărători figură 9 advocați. Dintre acușai 5 sunt Dalmatini, 3 Bosniaci, 1 Istriani, ér ceilalți sunt din Croația și Slavonia; cu privire la religione 3 sunt israeliți, 2 greco-orientali, 1 mohamedan, ceilalți catolici.

Toți acușaii observară o atitudine conșciă și sigură, și vorbesc cu mult umor, pentru ceea ce pre edintele adese-ori îi dojenesce. Mai cutezător se portă acușatul Radici, care la întrebarea președintelui, că decât a mai fost vre-odată pedepsit, séu nu, răspunde, că: „Da, nu stau acum de prima-dată înaintea judecătoriei, și sper, că nici de ultima dată!“ Radici e un tiner însuflețit, aprópe fanatic, și foarte talentat, așa încât produce chiar și la juđi uimire prin conșciințele sale juridice. Pe procurorul care șede aprópe de el, îl tachineză necontentit, așa că e nevoit adese-ori să cără scutul președintelui.

Este caracteristică solidaritatea, pe care acușaii o declară fără nici o rezervă și fără nici o înfrumșetare a faptelor. Fiăcare spune clar și deschis, că a fost de față la arderea stégului și că a lucrat din deplină convingere, deóre-ce steagul maghiar n'are nici un drept în Croația, și că fapta lor trebuie privită ca un protest contra restringerei independenței Croației.

Este lucru curios însă, că în rapórttele diarelor maghiare se afirmă, că cu toate acestea acușaii resping învinuirea, că ei ar urî Ungaria și națiunea maghiară, ci din contră o admiră pentru nisuințele ei liberale(??). Nu se pôte încă sigur sci întru cât este adevărată séu nu această afirmare a raporturilor maghiari.

Cel mai însemnat moment al pertractării din ziua întâiu a fost, după cum se dice, declararea unanimă a acușailor, că rectorul universității, Spevec, a dat óre-care impuls la demonstrațiuni prin aceea, că înainte de sosirea monarhului el le dize

studenților adunați, că n'are din parte-i nimic în contră, decât studenții vor face demonstrațiuni câte le va plăcé, însă afară de universitate și unde nu va fi present Majestatea Sa. Ba unii dintre studenți afirmă, că rectorul ar fi dis chiar și cuvintele următoare: „De mine puteți să-l scărmanăți chiar și pe ministrul-președinte Banffy, numai nu în prezența monarhului“.

Apărătorul Ruzici pretinse să fiă citat ca martor și rectorul universității. Prin acesta ar căștiga cestiunea în caracterul ei politic, deóre-ce Spevec, ca vicepreședinte al dietei croate, este un membru de frunte al partidei naționale.

Continuarea pertractării s'a fixat pe eri, Marți.

Afacerea Lueger în parlament.

Vinerea trecută s'a discutat în camera austriacă cestiunea neaprobării lui Lueger ca primar al Vienei. Discușiunea, pe care în reasumat o publicasem în numărul „Gazetei“ de Duminecă, a fost înfocată și foarte interesantă.

Mai întâiu a adresat Dr. Steimwender o interpeleția cătră ministru-președinte întrebându-l, cari au fost motivele, ce l'au îndemnat să propună neaprobarea lui Lueger ca primar.

Deputații Hauck, Döt și soți cer dela ministru-președinte deslușiri cu privire la purtarea anticonstituțională a guvernatorului Austriei de jos, care a dis cătră Lueger, că consideră pe primar ca pe un șef districtual, și a cerut dela el să-și depună mandatul de deputat, decât vré să fiă numit primar.

Deputatul Fattay și soți propun următoarea moțiune de urgență:

Guvernul ces. reg. este provocat de a arăta motivele ce l'au îndemnat de-a propune Majestății Sale Impératului ca să nu confirme alegerea lui Carol Lueger ca primar al Vienei.

Ministrul președinte, contele Badeni, declară mai întâi, că nu s'a pus nici din partea guvernului, nici din partea guvernatorului asemeni condițiuni lui Lueger (viue reprobări din partea antisemiților. Deputatul prinț Liechtenstein: Asta e o minciună! Sgomot). Adevărat este numai, că guvernatorul Austriei de jos l'a întrebat pe Lueger, decât și în cas când ar fi aprobat ca primar voesce să-și păstreze mandatul de deputat (riset: la antisemiți) cât pentru mine i-am spus lui Lueger, că păstrarea séu renunțarea la mandatul de deputat e irelevantă pentru cestiunea aprobării lui (Dr. Lueger, așa este!)

Cu privire la moțiunea de urgență a deput. Pattai, declară contele Badeni, că guvernul pentru pasul, ce l'a făcut și care cade în sfera esecutivei sale nu este nimănui responsabil, decât Majestății Sale Impératului (Reprobări din partea antisemiților și a Cehilor tineri). Procederea guvernului a fost motivată formal, dăr și în privința materială. După părerea guvernului și după rațiunea legii nu se pôte considera votul majorității îndată ce este îndoiială, că administrația reședinței, cu o populațiune de 1¼ milioane, va fi condusă strict obiectiv și liberă de ori ce tendință agitatorică, care să țină sémă de toate clasele populațiunei și să coréspondă pe deplin autorității. Acestea sunt motivele, de cari s'a condus guvernul. Guvernul a procedat liber și de sine stătător și respinge insinuarea, ca și când ar fi cedat unei presiuni a guvernului unguresc (risete pe bănoile antisemiților) séu presiunii unuia din partidele camerei. O ast-fel de insinuare este un atac asupra onórei statului pe care îl reprezentăm noi aici. În fine cere respingerea moțiunii lui Pattai.

Dr. Pattai își motivează moțiunea dícând, că marea iritațiune, ce a provocat o măsura contra lui Lueger în Viena și afară din Viena, a făcut-o necesară. În ziua când s'a publicat neaprobarea, este sciut, că miliției i-s'au împărțit patrónce cu glónțe. (Strigăte: Audiți, audiți! Pfiu!) Asemenea e cunoscut, că în acea zi oficiile telegrafice n'au trimes în provinciă depeșele privitoare la scoarea neaprobării. Guvernul a fost dără în clar despre nepopularitatea măsurii sale.

Combate apoi părerea contelui Badeni, că decât o măsură esecutivă nu s'ar pute pune criticei camerei, atunci ar deveni ilusoriu dreptul de control al camerei. Principiile constituționale îndatoresc pe guvern de a răspunde. Nu e cir eva ministru responsabil pentru aceea ca să pótă da corónai sfaturi ne-responsabile (Aplause îndelungate și sgomotóse, la antisemiți și pe galeria. Președintele admoniează galeria ca să fiă liniștită amenințându-o, că decât s'ar repeta sgomotul, va da ordin ca galeria să fiă desșertată).

Deputatul Dr. Pattai: Am făcut moțiunea, ca să dau ocașiune guvernului să-și motiveze mai bine procederea. Căci e învederat, că nu merge să împedecă de-a deveni primar pe un om, care e nemaculat, al căruia talent însemnat e recunoscut, și care este ales de patru din cinci părți ai alegătorilor Vienei, numai așa, pentru-că se dice, că nu-l țin destul de apt pentru acest post. Nu se pôte nega, că aici nu s'a tractat în adevăr de alta, decât de-a avé considerațiú față cu Ungaria mánatá de Jidovi. (Aplause sgomotóse). Acuma vor să mērgă și la noi pe aceeași cărare propozițiósă, pe care s'au pornit lucrurile în partea de dincolo a monarhiei prin continua îngăduire față cu aceste elemente... Noi însă nu vom lăsa să fim înfricați, căci suntem bărbați. Nu trăim din politică, ci pentru principiile noastre. Rog să se primască urgența moțiunii mele. (Vii aplause).

Partea a doua a discușiunei vom aduce-o în numărul viitor.

SCRIRILE ZILEI.

— 2 (14) Noemvre.

Contra lui Kossuth. Francisc Kossuth promisese nu de mult, că va visita orașul Mezótur și el se și anunță pe ziua de 17 c. În urma acesta făcu óre-cine propunere în adunarea generală orașenescă, ca orașul Mezótur să-l primescă pe Kossuth în mod festiv, și să-l privească ca pe ó-pele séu. După o desbatere lungă propunerea acesta fú respinsă cu 32 contra 8 voturi. Se mai anunță apoi încă și un alt cas de demonstrațiune contra „pretendentului“. Francisc Kossuth sosi adevă în 10 c., însoțit de mai mulți deputați, la Orosháza. Vorbirile lui Kossuth și ale soților séi n'au produs nici un efect asupra publicului, care nici cătuși de puțin nu s'a însuflețit. În decursul vorbirii ținute de Kossuth se auđiau strigăte de: „Să trăescă socialismul!“ „Suntem flămândi!“ ér pe multe case, între cari și pe casa comunală, s'au aflat afișate plaoate social-democrate, îndreptate contra lui Kossuth.

— 0 —

A doua primăveră. Se auunță din Nordul Ungariei, că pe acolo e un timp foarte plăcut, zilele sunt foarte frumoșe ca cele de primăveră, așa încât chiar și florile s'au tređit de rađele plăcute ale sórelui. Se dice, că chiar și pe Tatra cea înaltă, zăpada, care a picat prin 6 Octomvre și mai încóce, a început a să topi, așa încât locuitorii de acolo speră, că peste o lună la ei nu va mai fi iernă. Frigul a încetat, zăpada se topesce de pe deluri, sufă vânturi calde, încât pădurile și florile câmpului încep să înflorească. Ómenii bētráni își dau părerea, că în anul acesta nu vor mai avea iernă, ci va rămânea tot primăveră.

— 0 —

Băile de abur ale Eforiei școlélor rămâne din loc, din cauza reparaturilor, nu vor fi deschise nici mâne.

— 0 —

Concert de cimbal va arangia d-șórá Irena Fehér astăđi și mâne séra în restaurantul Fleischer (Sorea). Intrare liberă. Începutul la 7½ óre.

Alegerile în municipii.

În Nr. 231 al „Gazetei“ am publicat lista membrilor români ai congregațiunei comitatului Hunedórei, unde sunt 31 viriliși și 41 aleși. Mandatul espirase pentru 52 membri români. La alegerile de acum Ro nánii au căștigat în locul celor 52

- „Pentru ce nu vréți?“
- „Nu vrém să ne pierdem capul“.
- „Proștilor“, dize profesorul ridénd, „cu mine puteți vorbi încet, că voi fi mulțămitor. Acum spuneți unde mă duceți?“
- „În baie!“
- „Ce? în baie?“ strigă Larossossianier înspăimântat, voinđ a-se opri, dăr nu putú, fiind-că cei doi conducători îl trăgeau înainte. „Nu sciți voi, că pentru un Europén nimic nu este mai periculos, decât să se scalde când e lună plină?.... Póte réci de mórte“.
- „Nu-ți ajută nimic“.
- „Dăr eu nu vréu să mă scald“.
- „Trebuie“.
- „Vréu să sciú, că cine mă póte sili la asta?“
- „Sultana“.
- „Sultana nu póte pretinde lucruri imposibile dela un Europén“.
- „Trebuie să-ți placă, decât vréi să fi îmbrățișat“.
- „Îmbrățișat? Nu voiú s'o îmbrățișez!“

(Va urma.)

mandate, ce expiraseră, alte 57 mandate, va să
dică cu 5 mandate mai mult.

Despre rezultatul alegerilor săvârșite
la 10 Noemvre primim următorul raport:

- Români au fost aleși:
1. *La Petroșeni*: 1) Basiliu Socol paroch. 2) Isidor Saturn 3) Ioan Todora, proprietari.
 2. *La Puiu*: 4) Sigismund Vladislavu, 6) Petru Ungur. 6) Ioan Bora.
 3. *La Salașul de sus*: 7) Ioan Chira a lui Antonie. 8) Ioan Chira a lui Lascu.
 4. *La Peșceana*: Nici un Român.
 5. *La Hațeg*: 9) Ioan Munteanu.
 6. *La Răcășdia*: 10) Saba Borha, protopretore. 11) Teofil Tulea, not. cerc.
 7. *La Humedora*: 12) Mihaiu Rimbașiu jun. 13) Neculae Munteanu. 14) Nicolae Dima.
 - 8) *La Deva*: Nici un Român.
 - 9) *La Peștișiu*: Nici un Român.
 - 10) *La Dobra*: 15) Aron Munteanu.
 - 16) Dr. Laurențiu Petric, med. de cerc. 17) Ioan Morariu, not. de cerc. 18) Avram S. Pécuarariu, adm. protop. 19) George Opreanu, paroch.
 11. *La Ilia Mureșiană*: 20) Ioan Budoiu, paroch. 21) Romul Iacob, paroch. 22) Avram P. Pécuarariu, protopop. 23) Ales. Petroviciu neguțător.
 - 12) *La Rapoltu*: 24) Petru Robotinu, not. cerc. 25) Simion Filimon, paroch.
 13. *La Geledinți*: 26) Dionisie Popoviciu, not. cerc.
 14. *La Romos*: 27) Laurian Berceanu, funcționar de bancă. 28) Iosif Dumitru, not. 29) Petru Andreiu, paroch. 30) Dr. Alessandro S. Hosszu, avocat. 31) Nicolae Mihailă, paroch.
 15. *La Orăștia*: 32) Ioan Lazaroiu, neguțător. 33) Aurel Popoviciu Barcianu, proprietar.
 16. *La Brad*: 34) Vasile Demianu, protop. 35) Ioan German, prof. 36) Augustu Onișiu, not. cerc. 37) Simion Ardeu 38) Dr. Paul Opișă, prof.
 17. *La Băița*: 39) Simion Băcilă, paroch. 40) Ioan Roman, preot. 41) Lazar Perian, 42) Demetriu Moldovan, adj. de not. 43) Petru Perian. 44) George Dragan, paroch. 45) Ioan Fugata. 46) Ales. Moldovan, propriet. 47) Fovie Perianu. 48) Nic. Pop.
 18. *La Vația*: 49) Ales. Petrescu, propr. 50) Ioan Incău not. cerc. 51) Ioan Lesingiu, econom. 52) David Dan. 53) Iosif Betea jun.
 19. *Baia de Criș*: 54) Dionisie Sida, not. cerc. 55) Ioan Giurca. 56) Tobias Mihailoviciu și 57) Ioan Mieluța, paroch.

Aceștia sunt aleși până la anul 1901.

România agricolă.

IX. Mocanii.

Să trecem la acea clasă de omenii, cari prin bogățiile ei, prin asociațiunile și modurile de câștig, prin viața ei în două țări, atrase de timpuriu atențiunea și admirațiunea străinilor asupra ei, și era unul din popoarele cele mai curioase din Orientul Europei, — Mocanii. Să vedem pe acei Mocanii-cari ca marii cultivatori de vite și ca peregrini în diferite țări, bucurându-se pretutindenea de mari scu, tiri și favoruri, după foloșele reale, ce ei aduceau fiă-cărei țări, în traficul internațional de produse, — să-i vedem, ce au fost și ce sunt astăzi.

Vom începe cu autorii străini mai vechi. Astfel preotul Lucas I. Marienburg în *Geografia marelui principat al Ardélului* (I pag. 34) dice: „Ich kenne gemeine Walachen in den sogenannten Sieben Dörfern bei Kronstadt, die Schattheerden von mehreren tausend Schafen besitzen“, („Cunosc Valahii de rând în așa numitele Săcele de lângă Brașov, cari posed turme de câte mai multe mii de oi), er Sulzer ne spune, că în anii 1780—1781 au iernat peste 600,000 oi în Valachia, er în anul 1772 au plătit contribuțiunea după 591, 210 oi, deși oile țigăi nu erau supuse la biruri.

Pe acele timpuri nu numai oile, der și un mare număr de vite cornute și cai erau în posesiunea Mo-

canilor. Mocanii cu cireșile și hergheliile lor, de mii de capete, ce le aduceau în fiă-care an din principate, hotărau prețurile vitelor în bèleciurile mari de țără dela Brașov, Sibiu, Clușiu, Arad, Timișoara, Seghedin, Dobrișin etc. Modul de a prinde caii șirepi cu arcanul, era un obicei particular al lor; și dela ei l'au luat Ungurii.

Dér să lăsăm pe înșiși Mocanii să vorbescă și să spună despre averile și bună-starea lor materială. Unul dintre ei, anume Tipei, dice într'o broșură textual următoarele: „la leatu 1840 avea unul dintre Seceleni, anume Cosma Purcăria, 800 iepe la herghelie, cea mai bună rassă de 15 pumni; apoi avea Radul Țitei herghelie, și Paraipan tot asemenea, Neculaie Popa Șorică 300; fiul său Sandu Popa Șorică, la Bordușani pe Borcea arendaș, și astăzi mai are încă rassă bună“ etc. Toți vorbesc despre Niță Muscalu, care ajunsese cu numărul cailor din herghelie peste 900, și dimineața și seara se ruga cu nevastă-sa cătră Dumneșu cu cuvintele: — „O miia, Dómne, o miia!“ — voiau să atingă numărul cailor de o miia.

Deci sute de capete de cai, mai multe sute de vite cornute, 2—5, 10—20 mii de oi, — acestea erau averea fruntașilor și bogătașilor între Mocanii seceleni. Erău între ei nu numai omenii cu averi însemnate, der și cu o experiență îndelungată, transmisă din moși și strămoși — era și la densesi ceea ce dic prusiicii veritabili despre sine: „In Ostpreussen ist ein jeder ob Vornehm oder Gering mit dem Halfter in der Hand geboren“ — adică fiă-care este născut cu frêul în mână.

Ce sunt însă astăzi Mocanii?

Am afirmat mai sus, că ei s'au împărțit în două grupuri: în Mocanii boeriți, pe cari iam numit *Mocanii baroni*; aceștia fac pe aristocrații, și alții, cari s'au întors din Dobrogea cu bătele înapoi, în urma pierderilor avute din cauza Carciagului.

În loc de a desvolta meseria părintescă, în care ei aveau bune experiențe și un material ales în cireșile și turmele lor, și în loc de-ale perfecționa pe basa împărțirii muncei și a spiritului de asociațiune și progres al timpului modern — ei le-au părăsit și neglijat în mare parte, și s'au aruncat în arândi de moșii și în agricultura mare de aci, — și acesta li-a fost peirea lor ca individualitate, și ca categorii deosebită de omenii. În luc și politică ei au căutat să imiteze și concureze cu marii proprietari și cu familiile aristocratice d'aci, și prin aceea și-au mâncat mare parte din averile câștigate de părinți.

(Va urma)

Din Bucovina.

— Noemvre 1895.

(Urmare).

O incurătură grozavă. Nu scii de unde să încep și încătrău să apuc, ca să scoți oeva la capăt cu tipografia archidieceșană. Din toate însă reesă una și bună, că adecă fundatorii și adăugătorii au aruncat banii lor în baltă, și cel hătru manipulează și-și ride de prostimea lor, căci nu-i cer nici o socotelă, ba ceva mai mult: se tem a-i cere cont, ca să nu se strice cu densul. Asta-i cauza, că de 12 ani trecuți stă tipografia, și n'a adus nici un folos, nu și-a implinit menirea, scopul ei, care este: „ca pe de-o parte să se facă cu puțință imprimarea și edarea eftină de scrieri și opuri teologice, de cărți de religiune și de rugăciuni, de cărți bisericesci de confesiunea ortodox-orientală, precum și de

scrieri musicale cu tipuri de note, de foi periodice literare și de scrieri populare religioșe-morale, patriotice și instructive, er pe de altă parte să se esecuteze și edea eftin icone de sânti după rital oriental“. Așa sună pasagiul VI din uricul de fondare.

Va să dică statutul dice: „să se facă după puțință imprimarea și edarea eftină“. Dér întrebați pe totă lumea, este ore eftin, când plătesci „Candela“, un diar eclesiastic, care apare de 12 ori pe an, cu patru fl., ceea ce face 33¹/₁₂ cr. o broșurică? Și apoi și-o impune cu de-asila, să o primesci, și nu te intrăbă, decă vrei să o abonezi, séu nu. S'a întâmplat de multe-ori, că absolvând unii seminariști studiul cu 1 August, s'au însurat în acel an, și la finea anului ori au avut post de cooperator, ori nu, s'au pomenit cu-o somațiune, că au a plăti 4 fl. pentru „Candela“. De-aci vine, că mai toți preoții sunt în restanță cu plata „Candelei“, pentru-că li-a trimis, ori vreu ori nu, er decă nu plătesc, îi somază și-i amenință, că le va pune secestru pe salar. Mai dihai decă „Toderaș, — croitorul pentru strai. Când s'ar face abonamentele după plac, atunci n'ar avé „Candela“ datoră la tipografia, administrarea ei n'ar căuta atâtea parole și n' „Candela“, când ai căta, ai afla unt de lemn de cel fin, mir bine mirositor și de viață dătător. Și atunci fiă-care s'ar indesa s'o aboneze, ca să-i lumineze „Candela“ în întunec; așa însă, cum îi acuma, nemesesc păstorii și fără de densa, — der de plătit trebuie.

În timpul din urmă s'au tipărit și câte-va opuri teologice cu preț de 5 fl. esemplarul. Când auți 5 fl., cu multă sfidă deschidi cartea, să veți înțelepciunea din ea, — și afli o limbă pocită, care se vorbea cu 50 de ani în urmă, plus o materie nearangiată și nedeplin espusă. — Și cum nu vor fi așa, căci unele opuri sunt prelegerile fostului profesor de teologia la institutul teologic, cari trebuie măcinate pe móra unui morar de profesiă și nu de cătră unul, care nu-i specialist. Relativ la aceste tipăriri, ași avé de spus ceea ce pôte unora va fi cunoscut. Era adecă aceste opuri de dogmatică să se tipărescă încă pe timpul autorului, și mi-se pare, că s'a întreat, de nu cumva s'au trimis la Sibiu, ca să le censureze subiectul spus în privința limbei. Și s'a răspuns dela Sibiu: „mieșul ar fi bun, der este învălit într'o oșă grea de mistuit“. Și au rămas aceste prelegeri aruncate, până ce au devenit drestre și au văcut și ele lumina lumii.

Opuri teologice se mai pot tipări în tipografia, și cine scie de nu vom auți ađi mâne, că se vor trimite pe la parochii nisce cărți teologice, tipărite pe banii, ce s'au încuviințat de cătră guvern, der încă nici ađi nici un parochial n'a primit nimic. Se dice, că au la dispoziția un vray mare de manuscrise vechi, röse de șoreci, și comisia nu scie, care parte din înțelepciune au ros'o șorecii, și de aceea nu o pôte întregi, er șorecii nu vreu să le spună. Alții spun, că n' Consistoriu să fiă o mulțime de cărți vechi, cari pentru vechitatea lor ar fi bune abia acuma de dat bibliotecelor parochiale, căci cu 30—50 ani în urmă, când s'au tipărit, nimenea, nici chiar autorul lor, nu scia să le desoosă, așa erau scrise de înțelepțese.

Apoi cu tôte că teologii din ziua de ađi, adecă seminariștii, nu mai sciu ceti buchele cele vechi, totuși consistoriul, fiind de *calupul* — cum dicea Silvestru — cel vechiu, nu se pôte despărți de ele, și nu admite să se tipărescă cărți bisericesci cu litere latine, cu tôte că multe din protopresviteriatele mai luminate au cerut acesta de repește-ori, — și a rămas, că cererea să le fiă implinită la — s.-tul „Așteptă“.

(Va urma).

Atragem atențiunea binevoitoare a publicului român asupra următorului apel al societății „Petru Maior“ din Budapesta, care pentru tinerimea română din această capitală este ađi singurul focal de cultură națională:

Apel.

Societatea de lectură „Petru Maior“ din Budapesta a fost și este și astăzi pentru tinerimea română un puternic mijloc pentru cultivarea simțului de colegialitate și dobândirea de cunoscințe din literatura română. Trei-deci și trei de ani neconținit a fost activă și și-a adus fructele sale această societate. Ea a fost însă tot-deuna cu mari jertfe susținută, așa încât capitalul material, care asigură existența unei atari instituțiuni culturale, nici astăzi încă nu pôte face posibil membrilor acestei societăți, ca ei să satisfacă postulatelor, ce pe de o parte înșiși, pe de altă parte însă lumea română să le impune.

Biblioteca societății este relativ săracă și necorespundătoare, localul ei ofere membrilor puțin favoruri, de tot puțin comodități. Cunoscut este însă, cu câtă abnegațiune se susține tinerimea la universitate ea pe sine, așa, încât ea tare puțin pôte contribui la îmbunătățirea stării materiale a acestei societăți. Anul acesta însă, impetuos ca nici-odată, reclamă o îmbunătățire materială, urcându-i-se societății considerabil exigențele în urma stărilor provocate de incidentalul cunoscutului „Milleniu“.

Subscriși deci, la însărcinarea societății, adresăm căldurosă rugare onorutului public român, ca să binevoască a-și îndrepta atențiunea asupra acestui focal cultural, care *necondiționat trebuie menținut*, și să contribue cu un ajutor material după posibilitate, dobândindu-și ast-fel iubirea și alipirea tinerimii, a unei generații întregi, er pe de altă parte făcând tinerimii posibil de a rezolva problemele, ce întemeietorii societății noastre cu nobile intenții și-au prefapt.

Spre scopul acesta lansăm liste de colectare și ne permitem a ruga pe toți binevoitorii colectanți, ca, retrimitându-ni-le, să binevoască a-le adresa „Societății de lectură „Petru Maior“ în Budapesta“, (Zöldfa-utoca Nr. 43).

În speranță, că glasului nostru rugător ascultare binevoitoare se va da, asigurăm poporul român de fișca noastră iubire. Budapesta, din ședința comitetului societății de lectură „Petru Maior“, ținută în 23 Octomvre n. 1895.

Președinte: Vice-președinte:
Drd. Florian Muntean, Ilarie Chendi,
rigorosant în med. stud. fil.
Secretar:
Victor Branice,
stud. jur.

Sciri telegrafice.

Viena, 13 Noemvre. La alegerea de primar, ce s'a făcut ađi, a primit Lueger 92 de voturi, liberalii au dat 45 bile albe. Dr. Lueger a daclarat, că *primesce alegerea*. În urma acesta căpitanul districtual Friebeis a disolvat imediat consiliul comunal.

DIVERSE.

Glume: *Medicul*: „Ai d-ta adese-ori junghiuri?“ — *Pacientul*: „Da, am tot felul de junghiuri“. — *Medicul*: „Și de-odată cu junghiul ai și sete mare?“ — *Pacientul*: „Da, d-șu! d-le doctor; te rog spune-o acesta și nevetei mele, căci ea nu-mi crede!“

*
Oficerul: „Eu v'am povestit de multe-ori despre virtuțile cele mai mari, ce le pôte avé un soldat. Așa-déră spune-mi, Nicolae, în ce stă adevărata virtute a unui soldat?“ — *Recrutul*: „În pasul militar!“

Literatură.

În tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov a apărut: *Povestiri economice despre grădinărit, economia câmpului, vierit și pădurit*, de Ioan Georgescu. O carte foarte folositoare pentru plugari, scrisă în stil ușor de priceput. Cartea are 136 pag. și costă 25 cr. De vânzare la tipografia A. Mureșianu în Brașov, și la librăria d-lui Nicolae Ciurcu, Brașov.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 Noemvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	119.55
Renta de corone ung. 4%	97.90
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	124.—
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	99.75
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	119.50
Bonuri rurale ungare 4%	96.10
Bonuri rurale croate-slavone.	—
Imprum. ung. cu premii	156.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	139.75
Renta de hartie austr.	99 10
Renta de argint austr.	99.10
Renta de aur austr.	119.—
Losuri din 1860	150.50
Acții de ale Băncii austro-ungară.	1018.—
Acții de ale Băncii ung. de credit.	431.—
Acții de ale Băncii austr. de credit.	368.75
Napoleonori.	9.61
Mărci imperiale germane	59.10
London vista	120.90
Paris vista	48.—
Rente de corone austr. 4%	100.—
Note italiene.	44.30

Cursul pietei Brașov.

Din 12 Noemvre 1895.

Banote rom. Cump.	9.52	Vënd.	9.54
Argint român. Cump.	9.45	Vënd.	9.50
Napoleon-d'ori Cump.	9.55	Vënd.	9.58
Galbeni Cump.	5.65	Vënd.	5.70
Ruble rusești Cump.	128. 1/2	Vënd.	—
Lire turcești Cump.	10 78	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.70	Vënd.	—
Soris. fonc. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.75

Anunțuri

(insertiuni și reclame)

Suntă a se adresa subscrișe, administratiunii. In cazul publicării unui anunț mai mult de odată se face scădemēt, care creșce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administ. „Gazeta Trans.“

Iustinian M. Grama
BUDAPESTA.
Comerciant engrossist.

Unicul Specialist in produse de Petroleum.

Am onore a avisa onoratul public român, cuncă dela 5 Octomvre a. c. **am primit, din Pensylvania** (America) singurul deșitoriu in specialitatea de Petroleum:

Kaiseroel-Petroleum.

Marca „Imperator“, prima Type blanc neesplodabil, fără miros.

Cântar specific 0.805. Punctul de aprins 40° Abeltest. Garantat cu 20—22% consumul mai puțin ca la petroleul indigen. Puterea fiacărei cu 15—18% mai mare. Prețul fl. 32 per 100 kilograme, inclusiv vama, Netto, esclusive Barel franco stațiunea drumului ferat ori unde in Ungaria seu Transilvania, Netto Cassa reluare (Nachname).

Cantitrea cea mai mică este un Barel original circa 160 klgr. Netto.

Marea Descoperire a Veacului

ELIXIRUL GODINEAU este singurul leac
(fără nici o primejdie) in contra **Nepuținei**. Vindecarea anemicilor, a Sleților, etc.

INTINERIREA ȘI PRELUNGIREA VIETEI

Administrația **ELIXIRULUI GODINEAU** in PARIS, 7, r. Saint-Lazare.
BROȘURĂ GRATUITĂ TRIMEASĂ FRANCO DUPĂ CERERE

Se gășete **ELIXIRUL GODINEAU** și la BUCUREȘTI, la Ilie ZAMFIREȘCU, droșisti;
la JAȘI, la D.D. Frați KONTA, farmaciști.

la Galați: STALSKI, farmacist; la Ploiești: la D-nii J. & T. CHRISTESCU, droșisti; la Roman: la D-nul D. J. WERNER, farmacist; la Tulcea, farmacia la „MINERVA.“

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:

Tr. accelerat: — ore — m. dimineța.
Trenul de persoane: 8 ore dimineța.
Trenul accel.: 2 ore 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 ore 25 minute séra.

2. Dela București la Brașov:

Trenul accel.: 2 ore 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 ore 20 m. după amedzi.
Trenul de persoane: 9 ore 8 minute séra.
Trenul accel.: — ore — minute séra.

3. Dela Zărnești la Brașov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 ore 36 min. dimineța.
Trenul mixt: 1 ora 29 min. după am.
Trenul mixt: 0 ore — min. séra.

4. Dela Ch-Oșorheiu la Brașov.

Trenul de pers.: 8 ore 15 min. dimin.
Trenul de persoane: 1 ora 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 ore 12 min. séra.

5. Dela Sinaia la Brașov*)

Trenul de persoane 7 ore 40 m. dim.

*) Acest tren circulează numai Joia, Dumineca și la sêrbători.

Plecarea trenurilor din Braș.

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 5 ore 8 min. dimineța.
Trenul accel.: 2 ore 45 min. după am.
Trenul de persoane: 7 ore 43 min. séra.
Tr. accelerat: — ore — min. séra.

2. Dela Brașov la București:

Trenul de pers.: 3 ore 55 min. dimin.
Tr. accelerat: — ore — m. dimin.
Trenul mixt: 11 ore înainte de amedzi.
Trenul accel.: 2 ore 19 min. după am.

3. Dela Brașov la Zărnești. (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 8 ore 35 min. dimineța.
„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenul mixt: 0 ore — min. séra.

4. Dela Brașov la Ch-Oșorheiu.

Trenul de persoane: 3 ore 1 după am.
Trenul mixt: 8 ore 50 minute dimin.
Trenul de pers.: 5 ore 20 min. dimin.

5. Dela Brașov la Sinaia*)

Trenul de persoane 6 ore 40 min. séra.

AVIS!

Prenumeratiunile la **Gazeta Transilvaniei** se pot face și reînori ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonati sê binevoiască a arăta in deosebi, când voiesc ca espedarea sê li-se faciă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou, sê binevoiască a scrie adresa lămurit și sê arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

**Chiar acum a eșit de sub tipar:
Călințarul „AUREI“
pe anul visect 1896.**

Cu portretul Archieșcopului și Metropolitului Dr. VICTOR MIHALYI de Apsa și alte mulțimi de ilustr. frumoșe.

Din cuprinsul variat și interesant al acestui Calindar, insemnăm aici:

I. Pariea Calendaristică: Cronologia pre anul 1896. — Păscălia pe anul 1896. — Sêrbătorile și alte zile schimbătoria la rêsăriteni și apuseni. — Posturile. — Regentele an. 1896. — Eclipsese seu intunecimile. — Cele 4 anutimpuri astronomice. — Semnele pentru fazele lunei. — Călințar iulian-gregorian. — Meteorologie. — Sôrele. — Fazele lunei. — Schimbarea timpului după planete. — Têrgurile (după datele oficiose cele mai din urmă). — Serviciu postal și telegrafic. — Indreptar financiar.

II. Partea de cetit: Dușmanul pocăit. Novelă. — Povestea vulpei. — Vântul. — Străinul. — Dr. Victor Mihalyi de Apsa schiță biografică. — Popa Toma, novelă poporală. — Sôrtea Catarinei, legendă Siciliană. — Popa Cojoc — Proverbe țigănesci. — Higienă. — Economă. — Notiță folositoare. — Glume (ilustrate). — Publicatiuni.

Prețul unui esemplar spedit franco e 35 cr., ér 6 esemplare comandate de-odată, costă franco numai 1 fl. 60 cr.

Comandele sunt a se adresa la:

Tipografia „Aurora“ A. Todoran.
Gherla — Szamosujvár.

Tot de-aici sê pot comanda **PREDICE** de Iust. Popfin, Tom. I. spedit franco 2 fl. 35 cr.

Sz. 3703—1895 szlgb.

Orvosi pályázat.

A törösvári járásban rendszeresített körorvosi állomás betöltésére ezennel pályázat hirdettetik következő javadalmak mellett.

1. Évi 600 frt. fizetés;
2. Évi 200 frt. utiátalány;
3. Ingyen lakás a törösvári egyesített községek központi épületeiben;
4. Hat (6) ol tüzifa a törösvári községtől;
5. Minden orvosi consultaciokért az orvosi irodában legalább 50 kr. dij; külső látogatásokért a fuvarozás mellett minden fél napra 1 frt. dij, egész napon pedig 2 frt. az illető betegektől; a szegények számára ezen dijaknak fele az illető község rovatal;
6. A közigazgatási vagy bírósági hatóságoktól kapott kiküldetésekért törvényesabtai dijak;
7. Mig Törösváron rendszeresített gyógyszerár nem létezik, a körorvos házi patikát tart;
8. Minthogy a körorvos a netán szükségesnek mutatkozó korházat az évről évre még inkább szaparodó törösvári climaticus türdök, kezelésével illetőleg felügyeletével, lesz megbizva, ezekkel kapcsolatos orvosi jövedelmek annak működésének eredményétől számithatók.

Felhivatnak pályázni kívánó orvos úrak, hogy szabályszerüen felszerelt folyamodványaikat folyó évi **December hó 1-ig** nyujtsák be a törösvári főszolgabiróhoz (u. p. Törösvár).

Pályázoknak bebizonyitania kell, hogy a román nyelvet tökéletesen birják.

A választási nap folyó évi **December hó 4-én d. e. 10 órára** tüzetik ki és megtartatni fog Törösvártt a szolgabirói irodában.

Törösvártt, 1895. évi November hó 1-én.

A járási főszolgabiró:

Dr. Benedek,
főszolgabiró.

828,1—3

Sz. 4122—1895 szlgb.

Pályázati hirdetmény.

Fogaras vármegye törösvári járáshoz bekebelezet Simon, Alsó Moecs, Felső-Moecs, Fundata, Sirnea, Peștera és Magura községekből álló Felső-Törösvári körjegyzőség elnevezés alatt s Törösvártt a központi épületben való székhelyel elhalálózás folytán üresedésbe jött körjegyzői állomás betöltésére ezennel pályázat kiiratik.

Felhivatnak tehát mind azok, kik ezen évi 400 frt. pénzbeni fizetés, szabad lakás a központi épületben, 92 frt. utazási és 116 frt. irodai átalánnyal, 5614 lélek számú népességtől, a szabályrendelet szerinti mellék jövedelemmel és az állami anyakönyvek vezetéseért évi 60 frt. tiszteletdíjjal javadalmazott állomást elnyerni ohajtják, hogy az 1883. évi I t. cz. 6. §-ban körülirt kellékeket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványaikat folyó évi **December hó 1-ső** napjáig bezárolag annál s inkább adják be, mivel a későbben érkező kérvények figyelembe vétettai nem fognak. A román nyelvnek alapos tudása okvetetlen szükséges és azt okmányokkal igazolandó.

A választás folyó évi **December hó 4-én d. e. 10 órakor** a Felső-Törösvári körjegyzőség irodájában fog megtartatni.

Törösvártt, 1895. évi November hó 1-én.

A járási főszolgabiró:

Dr. Benedek,
főszolgabiró.

8329,1—